

Vraag nr. 84
van 6 februari 2004
van de heer CARL DECALUWE

Bedrijventerreinen – West-Vlaanderen

Het VOKA (bestaande uit het Vlaams Economisch Verbond en de Vlaamse Kamers van Koophandel) klaagt aan dat er een volkomen onvoldoende permanent aanbod is aan bedrijventerreinen in West-Vlaanderen. Hierdoor zouden de laatste vijf jaar reeds 7.000 jobs verloren zijn gegaan, zo meent het VOKA.

De nood is vooral het hoogst in Roeselare, Tielt, Poperinge, Veurne en Nieuwpoort. Maar ook in Waregem, Harelbeke en Deerlijk is de nood acuut.

Bovendien klaagt het VOKA de zeer lange procedures aan bij het bestemmen van een zone voor economische activiteiten.

1. Kan de minister voor bovenvermelde steden/gemeenten meedelen hoeveel hectare bedrijventerrein tot op heden is afgebakend ?
2. Kan de minister voor de bovenvermelde steden/gemeenten meedelen hoe groot de vraag is naar bijkomende bedrijventerreinen ?
3. Kan hij voor de bovenvermelde steden/gemeenten eveneens meedelen hoe groot het aanbod aan bedrijventerreinen is nu en voor de toekomst ?
4. Welke initiatieven werden reeds genomen om deze dringende vraag naar bedrijventerreinen te beantwoorden ?
5. Door het niet bestemmen van bijkomende bedrijventerreinen zullen wellicht heel wat potentiële jobs verloren gaan.

Acht de minister het daarom niet noodzakelijk om (dringende) maatregelen te nemen om deze acute nood aan bijkomende bedrijventerreinen op te lossen ?

Zo ja, welke initiatieven neemt hij ?

Zo neen, waarom niet ?

Antwoord

In diverse antwoorden op schriftelijke parlementaire vragen en vragen om uitleg werd in het verle-

den reeds meermaals uiteengezet op welke wijze de verschillende bestuurslagen in Vlaanderen een aanbodbeleid voor bedrijventerreinen voeren.

Wellicht is het nuttig in dat kader te wijzen op de taakverdeling aangaande bijkomende bedrijventerreinen in de gemeenten en steden die vermeld zijn in de vraag :

- Roeselare en Kortrijk (waarin delen van de gemeenten Deerlijk en Harelbeke) zijn regionaalstedelijke gebieden die afgebakend worden door de Vlaamse overheid, met inbegrip van het programma aan regionale bedrijventerreinen ;
- Tielt, Poperinge, Veurne en Waregem zijn kleinstedelijke gebieden die afgebakend worden door de provincie West-Vlaanderen, met inbegrip van het programma aan regionale bedrijventerreinen;
- Nieuwpoort is een specifiek economisch knooppunt, dat onder bevoegdheid van de provincie West-Vlaanderen in aanmerking kan komen voor een aanbodbeleid bedrijventerreinen.

1. Volgende cijfers geven een antwoord op de vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordiger naar oppervlaktegegevens voor bestemde bedrijventerreinen in welbepaalde West-Vlaamse gemeenten.

De oppervlakte bedrijventerreinen op 1 januari 2003 in de steden en gemeenten Roeselare, Tielt, Poperinge, Veurne, Nieuwpoort, Waregem, Harelbeke en Deerlijk bedraagt ongeveer 3.200 ha. Sinds 1994 werd in deze steden en gemeenten 400 ha bijkomend bestemd. Deze acht gemeenten (van de 64 West-Vlaamse gemeenten) hebben ongeveer een vierde gekregen van de totale bijkomend bestemde oppervlakte in geheel West-Vlaanderen (1.497 ha op 1.1.2003).

2. Zoals reeds vroeger uiteengezet, voeren de Vlaamse overheid en de provincies een aanbodbeleid, gebaseerd op de totale behoefte van 10.000 ha aan bedrijventerreinen in Vlaanderen van 1994 tot 2007. Er werden en worden op Vlaams niveau geen behoeften bepaald per individuele gemeente. Ook in een nieuwe studie, "Onderzoek naar de evolutie van de ruimtebehoefte voor niet verweefbare bedrijvigheid", gebeurt geen behoefteraming per gemeente of stad. Onderzoekers zijn het erover eens dat een behoefteraming per individuele gemeente of stad geen zinvolle en wetenschappelijk verantwoorde oefening is. Zij zijn gewonnen voor een

groter geografisch gegeven. In de overlegprocessen worden wel richtcijfers gehanteerd om het totale aanbodbeleid voor bijkomende bedrijventerreinen op verantwoorde wijze verdeeld te krijgen over de diverse economische knooppunten in Vlaanderen.

Gemeenten en steden kunnen evenwel, bijvoorbeeld in het kader van de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, becijferen welke behoefte zich voordoet binnen de lokale economie. Starters in de gemeente of te herlokalisieren bedrijven kunnen aanleiding geven tot de behoefte aan een kleinschalig lokaal bedrijventerrein. De keuze hiervoor is een bevoegdheid van de gemeente.

3. Het aanbod bedrijventerreinen in de provincie West-Vlaanderen en de vermelde gemeenten en steden is afleesbaar uit de meest recente gegevens van de GOM West-Vlaanderen (inventaris 31.12.2002), bijstelbaar door concrete terreingegevens uit studieopdrachten, het provinciaal structuurplan en gegevens van de intercommunale Leiedal.

Gemeente	Beschikbaar aanbod volgens GOM	Opmerkingen
Deerlijk	10 ha	(12,5 ha volgens Leiedal)
Harelbeke	25 ha	33 ha bijkomend bestemd 1994-1999
Nieuwpoort	6 ha	6 ha bijkomend bestemd 1994-1999
Poperinge	0 ha	(volgens het SPRE had Poperinge wel voldoende aanbod in 2000) (provinciale bevoegdheid)
Roeselare	99 ha	(113 ha volgens terreingegevens afbakingsproces)
Tielt	9 ha	41 ha bijkomend bestemd 1994-1999 (prov. bev.)

Gemeente	Beschikbaar aanbod volgens GOM	Opmerkingen
Veurne	0 ha	10 ha bijkomend bestemd 1994-1999 (prov. bev.)
Waregem	0 ha	92 ha bijkomend bestemd 1994-1999 (prov. bev.)

(GOM : gewestelijke ontwikkelingsmaatschappij ; SPRE : Strategisch Plan voor Ruimtelijke Economie – red.)

Opgemerkt wordt dat de gegevens van de GOM West-Vlaanderen een zeer lage beschikbaarheid weergeven, terwijl recentelijk grote oppervlaktes bijkomend werden bestemd. De toegevoegde gegevens uit het provinciaal structuurplan over bijkomend bestemde oppervlaktes tonen dit aan, alsmede de bovenvermelde 400 ha bijkomend bestemde bedrijventerreinen in de acht betrokken gemeenten (tussen 1994-2003).

Hieraan dient te worden toegevoegd dat volgens de informatie van Leiedal (Nieuwsbrief van december 2003) de regio Kortrijk (waarbinnen de gemeenten Deerlijk en Harelbeke) uitzicht heeft op 333 ha bedrijventerreinen. Hiervan ligt tot op heden 205 ha vast in het gewestplan Kortrijk.

Het toekomstig aanbod kan worden afgeleid uit de projecten die momenteel in de pijpleiding zitten. De informatie die hier wordt verstrekt, beperkt zich tot de projecten die door de Vlaamse overheid worden getrokken.

Regionaalstedelijk gebied Kortrijk 108 ha bijkomend bedrijventerrein¹

Regionaalstedelijk gebied Roeselare 90 ha bijkomend bedrijventerrein

Projecten voor de kleinstedelijke gebieden Tielt, Poperinge, Veurne en Waregem en het specifiek economisch knooppunt Nieuwpoort betreffen een bevoegdheid van de provincie West-Vlaanderen. Over deze projecten kan nog geen informatie worden verstrekt. Ook over ge-

meentelijke planningsinitiatieven wordt hier geen informatie gegeven.

(¹ Op basis van het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan worden 204,6 ha bedrijventerrein bestemd, waarvan 108,1 ha netto bijkomend en 96,5 ha differentiatie van bestaande bedrijventerreinen. In het overlegproces werd daarnaast in een pakket van 90 ha voorzien voor lokale initiatieven (problematiek zonevreemde bedrijven))

4. Volgende initiatieven zijn gesitueerd binnen het beleidsveld Ruimtelijke Ordening op Vlaams niveau.

- Het reeds opgemaakte gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Kortrijk zal in procedure worden gebracht.
- Het overlegproces voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Roeselare is zo goed als afgerond. Op basis van de bereikte consensus zal een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan worden opgemaakt en in procedure worden gebracht.
- De afbakeningsprocessen voor kleinstedelijke gebieden op initiatief van de provincie West-Vlaanderen zullen worden opgevolgd en gestimuleerd.
- Door de partiële herziening van het RSV, die op 12 december 2003 definitief werd vastgesteld door de Vlaamse regering, komt er ademruimte in de taakstelling voor West-Vlaanderen. De bestendiging in een RUP of plan van aanleg van het op 1 januari 1994 bestaand stedenbouwkundig vergund deel van een zonevreemd bedrijf wordt na de goedkeuring van deze partiële herziening niet langer in rekening gebracht in de ruimtebalans. In concreto gaat het voor West-Vlaanderen om circa 300 hectare die hierdoor vrijkomt en aldus bijkomend kan worden opgenomen in planningsinitiatieven. Berekend op de 400 ha bijkomend bestemd in de acht vermelde gemeenten, gaat het hier over ongeveer 80 ha op 1 januari 1994 bestaande stedenbouwkundig vergunde delen van zonevreemde bedrijven die niet langer in rekening worden gebracht in de ruimtebalans. (*RSV : Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ; RUP : ruimtelijk uitvoeringsplan – red.*)

In het kader van de evaluatie en herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zullen de behoeften aan bijkomende be-

drijventerreinen opnieuw worden onderzocht.

5. In de vraag wordt geponeerd dat Vlaanderen in het verleden jobs zou hebben gemist door een tekort aan bedrijventerreinen en dat in de toekomst wellicht opnieuw potentiële jobs zullen verloren gaan.

Door VOKA werden eveneens gegevens over theoretisch gemiste jobs in de periode 1994-2002 gelanceerd. De cijfers hierover zijn echter louter academisch van aard vermits de theoretisch berekende cijfers niet compatibel zijn met de reële economische vraag in deze periode. Enkele beschouwingen zijn de volgende.

- Tussen 1994 en 2001 werd in Vlaanderen in totaal 3.500 ha bedrijventerrein effectief in gebruik genomen. Op het einde van diezelfde periode bestond er nog een aanbod aan bouwrijpe bedrijventerreinen van 1.000 ha en een aanbod aan uit te rusten terreinen van 2.500 ha. Dit betekent dat een ruim pakket van circa 3.500 ha (even groot als wat effectief in gebruik genomen werd) in diezelfde periode niet benut werd.

Deze cijfers tonen aan dat er op dat moment geen dringende vraag vanuit de markt bestond. Alleszins had een vraag tot jobcreatie met 3.500 ha bestemd aanbod ingelost kunnen worden.

- Er wordt in de theoretische berekening abstractie gemaakt van enkele trends die de economische ontwikkelingen en de daaruit volgende ruimtevraag sterk beïnvloed hebben. Het betreft met name de sterke tertiërisering die zich in de economie heeft doorgezet, het hergebruik van ruimte voor economische activiteiten en de krappe arbeidsmarkt in de bestudeerde periode.

- a) Met betrekking tot de tertiërisering blijkt uit cijfers van RSZ (*Rijksdienst voor Sociale Zekerheid – red.*) dat in de betrokken periode in totaal 15.673 extra jobs werden gecreëerd in de industrie (voornamelijk transport- en distributiesector), tegenover 112.000 bijkomende banen in de tertiaire sector, waarvan 36 % in de provincie Vlaams-Brabant en 28 % in de provincie Antwerpen.

Een groot deel van deze tertiaire activiteiten komt verweven voor met andere

functies of is gebaseerd op hergebruik van bestaande economische ruimte.

- b) De trend tot hergebruik van ruimte voor economische activiteiten heeft zich tijdens de voorbije jaren duidelijk gemanifesteerd. Zeker in het centrale deel van Vlaanderen, waar het aanbod aan bouwrijpe bedrijventerreinen op bepaalde plaatsen beperkt is, worden steeds meer initiatieven genomen om verlaten bedrijventerreinen en brownfields opnieuw in gebruik te nemen voor nieuwe economische activiteiten. Er bestaat zowel interesse vanuit de private sector als een duidelijke stimulans vanuit de bevoegde overheden.

Het spreekt vanzelf dat dergelijke ontwikkelingen niet in theoretische beschrijvingen van gemiste banen kunnen worden belicht.

- c) Cijfers van het Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming illustreren dat tijdens de jaren van hoogconjunctuur de situatie op de arbeidsmarkt zeer krap was in Vlaanderen. De spanningen op de arbeidsmarkt worden aangetoond door het overzicht van het aantal niet-werkende werkzoekenden per vacature. In Vlaanderen daalde dit aantal zeer sterk in vergelijking met de andere gewesten (tot minder dan 10 in de periode 1998-2001). In diezelfde periode steeg de werkzaamheidsgraad (het aandeel van werkende personen in de bevolking tussen 15 en 64) van 60,8 % in 1996 naar 63,4 % in 2001. De stijging vond vooral plaats bij de vrouwelijke bevolking (van 49,3 % naar 54,5 %).

Deze beide ontwikkelingen samen geven een indicatie dat het theoretisch aantal zogenaamde gemiste jobs wellicht niet had kunnen worden ingevuld met geschikte arbeidskrachten.